

те, е проецирала своята стойност и присъствие в отвъдното на съвременността, в бъдещата благодарност и признателността на потомците, макар и практико-поведенски да е била консумирана в настоящето. Тъкмо своеобразният инструментариум за нейното постигане – героичната гибел в унисон със сакрализираните символи на съответната държавност, на доминиращата ценностно-нормативна система, я е превръщал в особен механизъм за „изравняване“ на субекта ѝ. Нещо повече, дори за поставянето му над останалите личности и маси, проявяващи се в територията на едни или други исторически и социални събития ²⁹. Но затова е била необходима особена по своята историческа и обществена стойност проява във вертикализираните слоеве на държавно-историческото пространство на съответния макросоциален субект.

Всичко това в неговото своеобразно (символизирано и ритуализирано) превъплъщение във времето на феодализма е притежавало и особен резонанс върху душевността и житейската прагматика на дислоцираните в съответните хоризонтални и вертикални слоеве на общественото пространство субекти (общностни и индивидуални). Ако славата е била достъпна и реализуема само от единици, от отделни личности, посветили се в някаква степен на съхранението или изменението на съответната държавно-обществена структурираност, то честта е „слизала и на по-долни етажи“ на тази структурираност. Макар по онова време да не е засягала ниско хоризонтализираните социални общности и индивиди поради своеобразния им социален и нормативен статус.

Ромите, както видяхме, никога не са имали възможността да присъстват и влияят на вертикализираните обществено-държавни структури и пространствени конфигурации. Поради това те не са имали абсолютно никакви шансове, реални условия, възможности, дори и права да се борят за прослава (общностно етнична и индивидуална). Защото маргинализацията им (в потъналата в социално-историческия мрак периферийност в хоризонталните социални слоеве) изобщо е правела абсурдна постановката на въпроса за необходимостта от валидизация на правата и свободите им относно славата като ценност и феномен, с който да увенчаят общностното и